

Rolf Magne Larsen, varastjóri í Statoil vitjar:

Bíðið við almenna oljufelagnum

- Føroyingar eiga heldur at brúka pening og orku nú til at útbyggja oljuumsitingina til tess at kunna stýra og hava eftirlit við gongdini - enn at brúka nógvar kreftir uppá eitt alment oljufelag. Tað kann koma seinni sigur varastjóri í Statoil

JAN MÜLLER

Í farnu viku kom ein herur av Statoilfólki til Føroya. Orindi teirra vóru fleiri. Í ferðalagnum var m.a. varastjórinn fyrri altjóða leiting, Rolf Magne Larsen. Saman við honum var eisini nýggi tíðindastjórinn hjá Statoil, Hans-Aasmund Frisak og jarðfrøðiligi leidarinn fyrri Føroyaøkinum, John Inderhaug. Teir vitjaðu á Olju-fyrirsitingini hósdagin og stukku eisini inn á gólvið hjá lögmanni í Tinganesi.

Umframt teir vóru eisini onnur fólk frá Statoil við í ferðalagnum. Hetta er í sambandi við peningagávuna, sum Statoil hevur latið føroyska oljuútbúgvingarsamtakinum. Eisini hevur ein av serfrøðingunum hjá Statoil í boritøkni hildið fyrilestur fyrri næmingum í studentaskúlanum í Hoydølum.

Millum tey fyrstu

Statoil var eitt av fyrstu oljufeløgnum, sum visti føroyaøkinum ans, tá undirgrundin kom á føroyskar hendur. Tað eru longu fleiri ár síðani, at Statoil og hini bæði feløgin í AMG-samtakinum, Mobil og Enterprise vóru klár til at fara undir boring á landgrunninum. Feløgin hava brúkt meira enn 100 mill. kr. til kanningar, og hóast tað er gingin drúgv tíð at skula biða eftir at fáa bæði mark og tí fyrstu útbjóðingina

uppá pláss, so hevur Statoil ikki mist mótið. Tvørtur-í-móti sær hetta stóra norska oljufelagið framvegis Føroyar sum eitt av sínum framtíðar leiðkjum.

Og hetta dylur leitistjórinn hjá felagnum heldur ikki fyrri. -Hetta hevur tikið tíð, men nú haldi eg, at tær flestu forðingar eru burturbeindar, og biða vit tí í spenningi eftir, at l. útbjóðing skal lata upp í januar sigur Rolf Magne Larsen.

Hóast onkur „svørt“ skýggj á himmalinum, so hevur Statoil kortini ikki mist áhugan. At Mobil, sum felagið hevur arbeitt so tætt saman við, nú verður partur av Esso og tí helst ikki við tað fyrsta verður í bóli saman við Statoil, so heldur Rolf Magne Larsen ikki hetta verða nakra forðing. Tí hetta er so vanligt í oljuvinnuni, at bólkur broytast. Statoil fer innan árslok at finna fram til, hvønn bólk tað verður við í.

Norski leitistjórinn sær heldur ikki avgerðina hjá Shell at taka seg aftur av føroyska økinum sum nakkað veruligt afturstig fyrri hetta okið. Sjálvandi virðir hann nógva vitanina og dygdirnar hjá Shell, men hann ivast í, um avgerðin hjá Shell ikki at vera við í l. útbjóðing við Føroyar, byggir á tørvandi vónir til at finna olju og gass her. Heldur byggir hetta á tann týðning og prioritering, sum Shell leggur í onnur oki í heiminum. Tvs. at Føroya-økið er rætt og slætt komið

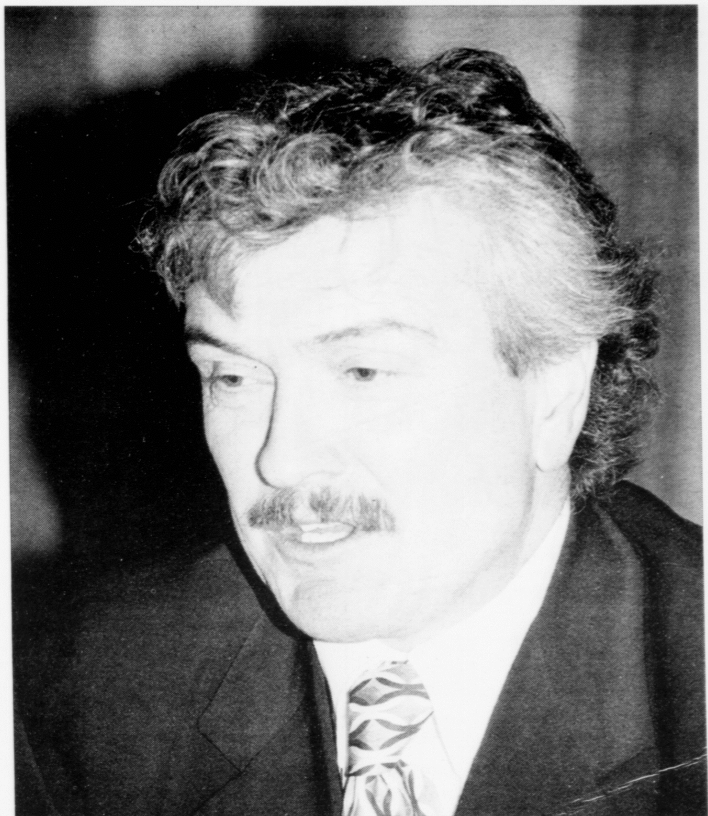
aftur um í røðini, men kann harfyri gerast áhugavert eina aðru ferð. Tí leggur Rolf Magne Larsen ikki so nógva í avgerðina hjá Shell.

Men samtiðis leggur hann dent á, at føroyska okið er eitt vðiligt og dyrt oki at arbeiða í. Hetta vita tey feløg, sum eru von at arbeiða á djúpum vatni. Rolf Magne Larsen minnir í hesum sambandi eisini á, at BP Amoco, sum rekur tey bæði olju-feltni á bretska oki, Foinaven og Schiehallion hava havt trupulleikar orsakað av nógvum hordum streymi á botninum og størum aldam. Slíkt fær sjálvandi oljufeløg at umhuga sínar fløgur.

Statoil er tað felagið, sum hevur flest leiðtiki tilsamans á Atlantsmótinum. Felagið hevur nógva vitan um okið og sær Føroyar sum ein nátturligan part av øllum tí samlaða økinum. Tí vil felagið eisini vera við í leit-ingini her. Rolf Magne Larsen sigur, at data teirra vísa, at okið er áhugavert og serstakliga er talan um landsyningshornið, nærhendis bretska oljufeltni.

Treytirnar eftir

Nú er so alt upp til føroyskar myndugleikar og við hesum sipar norsk stjórn til treytirnar í komandi útbjóðing. Hann minnir á, at hetta er nýtt og ókent oki við torfórum umstøðum at arbeiða í. Tað ger, at olju-feløgin vilja hyggja serstakliga væl eftir treytunum, sum verða settar og sam-

Rolf Magne Larsen, varastjóri í Statoil er rættiliga hjartskygdur um føroyska okið. Mynd Jan

meta tær við onnur oki. Harfyri sigur norsk stjórn ikki, at føroyingar ikki skulu laga viðurskiptini soleiðis, at Føroyar fáa nakkað burtur úr.

Hann sigur seg væl skilja, um føroyskir politikarar vilja fáa inntøkur frá eini oljuvinnu, áðrenn alt ov nógva ár ganga. -Tí havi eg samhuga við tykkum, tá tit td. vilja hava royalty at vera við í treytunum. Tí tað er jú av brutto, og vil tað siga, at so skjótt sum oljufeløgin fáa inntøkur frá oljun, so koma pengar í landskassan. Við hesum verður føroyingum tryggjað inntøkur frá fyrsta degi ein framleiðir.

Serskatt og alment oljufelag!

Hinvegin er Rolf Magne Larsen eitt sindur meira varin, tá tað um serskattin ræður. Skal slíkur ásetast so heldur hann tað to vera av størum týðningi fyrri olju-feløgin, at hann ikki virkar fyrr enn feløgin hava tryggjað sær eina ávísa inn-tjening.

Men tá tað kemur til almenna lutokuna við einum oljufelag er norðmaðurin rættiliga ivasamur ella rættari: hann heldur vit eiga at læra av norsku royndunum, hóast hvørt landið má hava sínar egnu royndir og sína skipan.

Í Noregi kom alment oljufelag ikki uppá tal fyrr enn eftir 2. útbjóðing, og tá oljuvinnan hevði prógvað sitt tilverugrundaðlag. Sjálvur haldi eg tað ikki vera skilgott longu nú at stovna eitt alment føroyskt oljufelag. Tað fer í hvussu er ikki at vaksa um matarlistin hjá oljufeløgnum. Statoilstjórnin heldur eis-

ini, at nú føroyska samfelagið er so lítið, so er eisini umráðandi at brúka avmarkaðu kreftirnar og ikki minst arbeidsmegina rætt. Hann heldur tað vera meira týðningarmikið at menna og útbyggja eina professionella føroyska oljuumsiting og brúka tey góðu fólkin til at stýra og hava eftirlit við gongdini. Ein slík fyrirsiting er nevniliga sera týðningarmikil fyrri eitt land, nakkað sum norskar royndir eisini vísa.

UK og Føroyar ikki sammetast

Nú Føroyar kunnu koma at kappast við eina komandi útbjóðing á bretska oki spyrja vit Rolf Magne Larsen, um hann ikki heldur, at føroyingar verða noyddir til at seta hægri krøv og treytir enn teir í Bretlandi gera beint hinumegin mark-í svarar hann, at ein kann ikki heilt samanbera okini. Hann skilur væl, at føroyskir myndugleikar eisini vilja hava onnur element inn í treytirnar enn t.d. bretar. -Fyri tað fyrsta hava tit sum er lægri partafelagsskatt, og tað kemur tykkum til góða. Harnæst eru tit eitt spildurnýtt oki, sum sjálvandi skal hava onkrar inntøkur, áðrenn tað gongur ov long tíð. Annars heldur hann tað eigur at hava týðning fyrri Føroyar at fáa fatur á teimum oljufeløgnum, sum eru von at arbeiða á djúpum vatni. Men feløgin skulu gera stórar fløgur, og tí má ein vóna, at tað verða funnin stór felt.

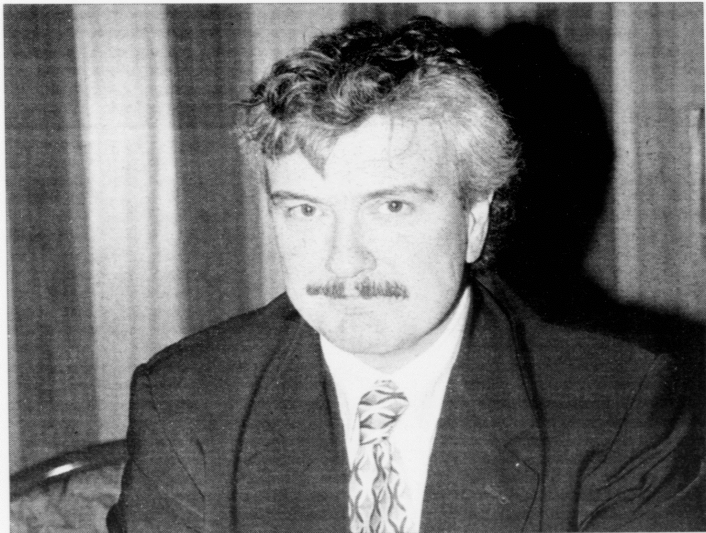
Rolf Magne Larsen minnir annars á, at føroyingar eisini mugu gera sær greitt, at í og við at man krevur, at alt skal um før-

oyskan keikant og at brúka ast skulu føroyskar vørur og tenastur, so dyrkar man tá eisini um kostnaðin hjá oljufeløgnum. Tað hevði kanska verið biligari hjá teimum at arbeitt úr Aberdeen t.d. men hann skilur væl, at føroyingar vilja hava virksema her eisini. Men tað verður so eisini ein partur av heildaravveganini í sambandi við útbjóðingina.

25% møguleiki fyrri at finna olju

Norðmenn eru ikki ókendir við umhvørvisfelagsskapin Greenpeace, sum í løtuni roynir at seta ein kila í komandi bretska útbjóðingina. Rolf Magne Larsen heldur ikki, at føroyingar eiga at hvørki at undirmeta ella yvirmeta Greenpeace.

Uppá fyrirsurning nær vit kunnu rokna við, at Statoil fer at bora við Føroyar sigur norsk stjórn, at hetta verður møgulega í ár 2001 men tað kann eisini bliva eitt ár seinni. Hann er so mikið bjartskygdur um møguleikan at finna olju her, at hann metir, at tað skulu kanska „bert“ borast eini fyra brunnar fyrri at kunna finna olju her. Umroknað í % merkir tað, at tað eru 25% møguleiki fyrri at finna olju. Hagtølini fyrri leiting siga annars, at tað í meðal skulu borast einir 9-10 brunnar, áðrenn tú finnur olju.

Rolf Magne Larsen: -Eg skilji væl um føroyingar seta fleiri treytir enn t.d. bretar